

Đề bài

*Hãy nêu cảm nhận
của anh (chị) về
bài thơ*

**Đàn ghi ta
của Lor-ca**
*của nhà thơ
Thanh Thảo.*

Bài làm

Tôi đã yêu bài thơ này bằng tình yêu nguyên thủy của một chàng trai mới lớn, vì cái chất lãng tử cứ hiện ra trên từng dòng thơ. Tưởng như Thanh Thảo đã thật sự có những khoảnh khắc hóa thân, nhập vai để sống tận cùng chất nghệ sĩ của G. Lor-ca. Trong một tập thơ mà anh từng tuyên bố: *Tôi thích tình rụi, tình khô, tình như sáo...* thì bài thơ như một hiện hữu đối lập của *Khối vuông ru-bic*. Nhưng đến giờ, ngẫm kỹ lại thì bài thơ rất tình vì đã đem lại cho người đọc một chân dung thật nhất, rõ nhất về G. Lor-ca – nhà thơ, nhạc sĩ tài hoa của xứ sở bò tót và đấu sĩ.

Thanh Thảo là người có biệt tài ám ảnh người khác bằng cái tình rụi như không, khi viết những câu thơ tưởng không có gì mà nếu muốn bắt chước anh viết thử như vậy thì chẳng khác nào nâng Đông Thi bắt chước Tây Thi nhân mặt để tự biến mình thành ngớ ngẩn. Từ một *Đêm trên cát* viết về Cao Bá Quát bắt đầu với những mắt cá ngủ mê trong điện Thái Hòa – một ẩn dụ để hiện lên sau đó một nhân vật đầy suy tư về thời đại, rất xưa mà rất mới – cho đến một nỗi niềm ta như chú ghé thềm đám cỏ trong một bài thơ nhỏ *Đát Cù Trâu* cũng vẫn là một ẩn ức được diễn tả một cách rất quái theo kiểu Thanh Thảo. Dài dòng như vậy vì sau này tôi mới đọc anh *nhieu* để nghiệm ra, còn lúc ấy dù rất ngạo mạn hay phê bậy bạ vào các trang thơ của các tiền bối những lời chê phạm thượng (tất nhiên chẳng loại trừ anh), tôi đã phải ghi ngay một chữ *Hay!* Bên lề trang sách ngay khi vừa đọc *những tiếng đàn bọt nước...* Âm ảnh sắc màu đỏ gắt, âm thanh li-la li-la li-la cứ theo tôi suốt một thời gian dài (sau này tôi mới kịp hiểu li-la còn là tên một loài hoa theo tiếng Tây Ban Nha). Để rồi, theo bước chân chàng lãng tử, theo câu thơ lãng tử, tôi chứng kiến một sự sống G. Lor-ca đi lang thang về miền đơn độc, đi như người mộng du, tôi thả hồn theo tiếng ghi ta nâu, tiếng ghi ta lá xanh biết mấy, tiếng ghi ta tròn bọt nước vỡ tan, tiếng ghi ta ròn ròn máu chảy. Tưởng chừng tôi thấy rõ G. Lor-ca đối diện với họng súng mà tâm hồn còn mãi miết hương về bầu trời cô gái ấy, không màng cái chết cận kề. Tôi theo tiếng ghi ta, theo hành trình Lor-ca bơi sang ngang trên chiếc ghi ta màu bạc... Tất cả làm thành một cảm tính thơ không thể cắt nghĩa cho đến tận bây giờ đã hai mươi năm trôi qua vẫn còn nguyên vẹn. Giọt nước mắt vàng trắng làm nên phút thăng hoa âm thanh bất diệt li-la li-la li-la cứ ngân mãi, hòa quyện cả màu sắc, âm thanh, ánh sáng, sự sống thành một thể thống nhất. Định Mệnh – lá búa trôi vào xoáy nước khép lại một cuộc đời người chiến sĩ chống phát xít kiên cường, chàng ném trái tim mình vào lạng im bất chợt, nhưng tiếng đàn – hồn thơ vẫn như lan tỏa trên dòng sông cuộc sống vĩnh cửu, mà mỗi giọt – âm thanh ấy tan hòa thành sắc li-la tím mãi màu tương vọng.

Thanh Thảo đã từng viết: Lor-ca là nhà thơ của những giấc mơ, của những linh cảm nhoi nhói, một nhà thơ có thể biến những giấc mơ thành nhịp điệu, có thể biến những tình cảm thành ngôn từ. Lor-ca siêu thực một cách tự nhiên, và hiện thực một cách tự nhiên (Lor-ca trong tôi – Mãi mãi là bí mật, NXB Lao động, 2004). Một nhà thơ đã có một Lor-ca trong lòng như vậy, nên Đàn ghi ta của Lor-ca có thể xem như là một gặp gỡ đẹp tạo thành phút bùng nổ của năng lượng sáng tạo Thanh Thảo. Với những bài thơ như vậy, dường như mọi lời bình giải bỗng thành... vô duyên.